

З 70-річчям АКАДЕМІКА НАН УКРАЇНИ П.І. АНДОНА

16 жовтня 2008 року виповнилося 70 років від дня народження відомому в Україні та за її межами ученому в галузі інформатики, програмування, інформаційних систем, баз даних і знань, доктору фізико-математичних наук, заступнику академіка-секретаря відділення інформатики НАН України, Заслуженому діячу науки і техніки України, директору Інституту програмних систем НАН України, Пилипу Іларіоновичу АНДОНУ.

Він народився 16 жовтня 1938 року в селі Кирилівка Флорештського району Молдавської РСР. У 1961 році закінчив фізико-математичний факультет Кишинівського державного університету й розпочав свій науковий шлях у Кібернетичному центрі НАН України, де пройшов усі щаблі науковця від інженера до директора Інституту програмних систем НАН України та сформувався як учений під впливом видатних учених В.М. Глушкова, В.С. Михалевича, І.В. Сергієнка, К.Л. Ющенко, А.О. Стогнія та інших.

П.І. Андон – автор понад 200 наукових праць, у тому числі 5 монографій. Результати його досліджень доповідалися на різноманітних міжнародних форумах у США, Німеччині, Англії, Італії тощо. Своїми працями він здійснив вагомий внесок у становленні та розвитку української кібернетичної школи.

У науковій діяльності вченого схильність до фундаментальних досліджень поєднується з належною увагою до прикладних проблем. У 1961 – 1969 рр. він виконав цикл робіт з теорії автоматів. Ним розроблено нові методи мінімізації функцій алгебри логіки, які знайшли використання при створенні засобів автоматизованого проектування систем дискретної дії. З 1969 року основний напрямок наукової діяльності П.І. Андона – програмування та інформаційні системи. Він запропонував модель конвеєрних програмних систем, розробив методи їх синтезу, аналізу, оптимізації та організації конвеєрних обчислень на базах даних і знань великих обсягів. П.І. Андон вніс суттєвий внесок у формування методології розробки прикладних програмних систем, у рамках якої розробив методи та засоби забезпечення надійності та якості програм на різних фазах їх життєвого циклу, методи розрахунків вартості, ризику та трудомісткості програмних систем. За авторської участі та під його науковим керівництвом в Україні розроблено основоположні стандарти з питань інженерії програмних систем.

У галузі інформаційних систем, баз даних і знань П.І. Андон розробив формально-логічні основи побудови інтелектуальних інформаційних систем, зокрема, теоретичний фундамент, методи і засоби концептуального моделювання предметних областей в умовах неповної і нечіткої інформації, запропонував і дослідив відповідні моделі даних та алгебри, розробив низку методів узагальнення інформації на базах даних; запропонував методологію створення інформаційно-аналітичних систем для підтримки

технологій проведення контент-аналітичних досліджень на повнотекстових базах даних з метою кількісного аналізу, аналітичної обробки та узагальнення змісту текстів для виявлення тенденцій, закономірностей явищ та подій, відображених у текстах. Створено і запроваджено відповідні програмні засоби (система КОНТЕНТ). Під його керівництвом розроблена перша в Радянському Союзі СУБД реляційного типу “ПАЛЬМА”, яка набула широкого впровадження.

П.І. Андон відомий як спеціаліст з питань створення великих складних розподілених систем. Під його керівництвом розроблено ряд систем загальнодержавного та галузевого рівня («АИС» «ЮПИТЕР», «ГАРТ», «АРИАДНА»).

Під керівництвом П.І. Андона досягнуто суттєвих результатів, спрямованих на підвищення рівня інформатизації в НАН України. Особливо визначний його внесок у побудову високошвидкісної оптоволоконної академічної мережі обміну даними, впровадження сучасних інформаційних технологій у повсякденну діяльність академії, розробку засобів та технології створення електронних наукових бібліотек.

В останні декілька років науково-практичні зусилля вченого сконцентровані на розробці теорії синтезу прикладних програмних систем у семантичному Інтернет середовищі та на інформаційних технологіях підтримки наукових досліджень.

Пилип Іларіонович веде активну науково-організаційну та громадську роботу. Йому, як ініціатору створення та директору-організатору Інституту програмних систем НАН України, за короткий період часу вдалось створити згуртований, висококваліфікований колектив науковців, вивести інститут у число провідних наукових установ у державі.

П.І. Андону притаманні державницький стиль мислення, широта наукових поглядів, гостре відчуття потреб суспільства. Він зробив вагомий внесок у розбудову інформаційного простору України, є одним з ініціаторів створення Національної програми інформатизації, у рамках якої бере активну участь у вирішенні питань формування індустрії програмного забезпечення в Україні. Активно співпрацює з ЮНЕСКО: є керівником Регіонального центру ЮНЕСКО з інформаційних систем. П.І. Андон є членом Консультативної ради з питань інформатизації при Верховній Раді України, Міжнародної комп'ютерної асоціації АСМ, комп'ютерного товариства IEEE, програмних комітетів багатьох міжнародних наукових конференцій, редколегій низки профільних наукових журналів, засновником і головним редактором наукового журналу “Проблеми програмування”, очолює програмний комітет Міжнародної конференції з програмування УКРПРОГ.

Велику увагу він приділяє підготовці майбутніх фахівців. Протягом багатьох років викладав у Київському національному університеті імені Т.Г. Шевченка, неодноразово очолював державну екзаменаційну комісію в НТУУ (КПІ). Під його керівництвом підготовлено 3 доктора та 11 кандидатів наук.

За плідну творчу працю, інноваційну спрямованість наукових досліджень, високу теоретичну і практичну значимість та ефективність наукової діяльності, підготовку молоді для потреб науки П.І. Андон був нагороджений орденом Трудового Червоного прапора, медалями, Грамотою Верховної Ради України – за заслуги перед українським народом. Він є лауреатом державних премій УРСР та України, премії Ради Міністрів СРСР в галузі науки і техніки, премії імені В.М. Глушкова НАН України.

Пилипа Іларіоновича всі знають як великого оптиміста, активну, енергійну, доброзичливу, чуйну людину, він користується глибокою повагою й авторитетом у колег, друзів, учнів.

Шановний Пилипе Іларіоновичу!

З нагоди Вашого ювілею редколегія журналу „Проблеми програмування”, колектив Інституту програмних систем НАН України, колеги та учні від щирого серця бажають Вам міцного здоров'я, добробуту, сімейного щастя, щедрої долі та подальших трудових успіхів на довгі роки життя.